

М. О. СВІРЕНЬ, канд. техн. наук

(Кіровоградське відділення Міжрегіональної Академії управління персоналом)

М. М. ПЕТРЕНКО, канд. техн. наук, проф.

(Кіровоградський державний технічний університет)

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ В РЕГІОНІ

Наукові праці МАУП, 2001, вип. 2, с. 139–140

Перехід до ринкової економіки вимагає створення чіткої системи координації всіх сфер діяльності: матеріального виробництва і невиробничих галузей. До останніх належить і вища освіта. Як показав аналіз результатів нашої роботи за останні 8 років, ні управлінський персонал, ні спеціалісти зовсім не були готові до роботи в нових умовах. На вищу освіту була покладена відповідальність за підготовку нової генерації фахівців, а також за перепідготовку і підвищення кваліфікації працюючих і непрацюючих спеціалістів. Цю задачу можна ефективно вирішити за наявності моніторингу відповідних сегментів ринку праці та створення системи його регулювання. Перед вищими навчальними закладами постали питання: скільки треба готувати спеціалістів і з яких напрямків? Створення своїх служб з вивчення ринку праці в регіоні дало змогу лише частково відповісти на поставлені питання. Непередбачувані напрямки диверсифікації виробництва, банкрутство підприємств, гостра криза сільського господарства, імпортування закордонної техніки високої якості (а значить, зупинка відповідних вітчизняних виробництв) зробили малоефективним прогнозування зміни структури підготовки спеціалістів за напрямками.

Проблема ускладнилась загостренням конкурентної боротьби за абітурієнтів між багаточисельними вищими навчальними закладами і відсутністю будь-якої координації між ними щодо спеціальностей, з яких ведеться підготовка. Неминучі помилки університетів і академій призводять до збільшення кількості безробітних.

У Кіровоградській області значною мірою ці задачі розв'язуються на рівні спільної роботи університетів і управлінь обласної державної адміністрації.

Перший етап роботи – це аналіз виконання програм розвитку промисловості, сільського господарства, будівництва, транспорту, зв'язку, охорони здоров'я, освіти, культури, науки, житлово-комунального господарства. На цьому етапі визначається потреба за роками у спеціалістах за напрямками підготовки.

Другий етап – аналіз за роками (кількісний та якісний) випускників шкіл, технікумів, училищ.

Третій етап – розробка плану змін у структурі підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації спеціалістів.

Четвертий етап – підготовка до відкриття нових кафедр: розробка планів кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази, методичного забезпечення.

П'ятий етап (за необхідності) – здійснення комплексу робіт щодо ліцензування нових спеціальностей.

Вихід на якісно новий професійний рівень підготовки спеціалістів з урахуванням вимог сьогодення стає можливим завдяки тісній співпраці з підприємствами, організаціями і установами області. Ефективними є обласні науково-практичні конференції, присвячені питанню підвищення якості підготовки спеціалістів і забезпечення потреб підприємств у фахівцях. Як показав аналіз матеріалів останньої конференції

ції, більшість підприємств області почали активно розвивати виробництво. Відповідно збільшується потреба у спеціалістах для агропромислового комплексу, машинобудування, енергетики, будівництва. Різко зросла потреба у правознавцях, менеджерах, програмістах, спеціалістах з комп'ютеризованих систем. Згідно з аналізом вимог підприємств до спеціалістів вносяться зміни у навчальні плани і робочі програми. Створюється інформаційний банк даних про студентів, який дає змогу кадровим

структурам підприємств, організацій і установ попередньо підбирати майбутніх спеціалістів і спільно з університетами та академіями коригувати їх підготовку (під час практик, проектування тощо).

Управлінські (в тому числі координаційні) дії обласної державної адміністрації призвели до підвищення рівня підготовки спеціалістів та їхнього працевлаштування. Керівники підприємств почали розглядати знання як один з основних факторів виробництва.